

GOTLANDS TINGSRÄTT
Gotlands tingsrätt
Rotel 3

DOM
2016-04-20
meddelad i
Visby

Mål nr: B 718-15

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

Thure LARS Olov Björling, 19510712-8935
Burs Änges 219
623 49 Stånga

Offentlig försvarare:

Advokat Shantu Wahlgren
Advokat Gotland AB
S:t Hansgatan 11
621 57 Visby

Åklagare

Åklagarmyndigheten
Lokal åklagare i Visby
Box 1267
621 23 Visby

Målsägande

Sekretess M1, se Partsbilaga sekretess
Sekretess

Målsägandebiträde:

Advokat Staffan Fredriksson
Actium Advokat AB
Norra Hansegatan 18
621 41 Visby

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

Sexuellt ofredande, 6 kap 10 § 1 st brottsbalken
2015-08-06

Påföljd m.m.

1. Villkorlig dom
2. Dagsböter 80 å 190 kr

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1143 621 22 Visby	Artillerigatan 2 A	0498-28 14 00	0498-27 97 59	måndag - fredag 08:30-16:00
		E-post: gotlands.tingsratt@dom.se www.gotlandstingsratt.domstol.se		

Skadestånd

Lars Björling ska betala skadestånd till M 1 med 10 000 kr samt ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 6 augusti 2015 till dess betalning sker.

Sekretess

Sekretessen enligt 35 kap 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för de uppgifter, inklusive M 1:s och V 1: identiteter, som lagts fram bakom stängda dörrar vid huvudförhandlingen ska bestå i målet.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Shantu Wahlgren tillerkänns ersättning av allmänna medel med 49 441 kr. Av beloppet avser 36 515 kr arbete, 3 038 kr tidspillan och 9 888 kr mervärdesskatt.
 2. Staffan Fredriksson tillerkänns ersättning av allmänna medel med 14 749 kr. Av beloppet avser 10 584 kr arbete, 1 215 kr tidspillan och 2 950 kr mervärdesskatt.
 3. Kostnaden för försvaret ska stanna på staten.
-

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har yrkat att Lars Björling ska dömas för Sexuellt ofredande (6 kap 10 § första stycket brottsbalken) enligt följande.

Lars Björling har den 6 augusti 2015 på Garda skola i Garda inom region Gotland sexuellt ofredat M 1, född 2004, genom att beröra henne med smekande rörelser innanför kläderna på mage och bröst samt genom att beröra hennes lår och även insidan av hennes lår. Lars Björlings beröring av M 1 har varit ägnad att kränka M 1:s sexuella integritet.

M1 har på grund av gärningen yrkat att tingsrätten förpliktar Lars Björling att till henne betala ersättning för kränkning med 10 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 6 augusti 2015.

Lars Björling har förnekat gärningen och bestritt skadeståndsyrkandet men vitsordat 5 000 kr som skäligt i och för sig.

DOMSKÄL

Utredningen

M 1 är född 2004 och går i Gardaskolan. Under sommarlovet 2015 (mellan årskurs 4 och 5) vistades hon på Gardaskolans ”fritids”. Där arbetade Lars Björling sedan flera år tillbaka som fritidsledare. Torsdagen den 6 augusti 2015 befann sig såväl Lars Björling som M 1 på ”fritids”.

I anledning av det som behandlas i detta mål har Lars Björling uppgett att han avskedats från sin anställning vid skolan.

M 1 har förhörts vid två tillfällen, den 17 augusti respektive den 24 augusti 2015, hos polisen under förundersökningen. Videoinspelningar av dessa förhör har spelats

upp vid huvudförhandlingen. Vid det första förhöret har M 1 i allmänna ordalag berättat hur hon har det i skolan och på "fritids" och bl.a. sagt att allt är bra och att alla i personalen är snälla. Hon har bl.a. nämnt att det inte finns något som inte är bra med Lars. Vid det andra förhöret har M 1 direkt uppgett att hon har fått reda på att Lars har fått på skolan sluta och sedan sagt att "Lars varit på tjejer" – vilket en kille på bussen berättat för henne. Hon har sedan under förhöret lämnat uppgifter som överensstämmer med vad som anges i gärningsbeskrivningen. Hon har sålunda berättat att hon den aktuella dagen spelade spel på dator tillsammans med Lars (och att de då var ensamma i rummet) och att Lars då klappade (varvid hon gör en smekande rörelse) henne på magen och bröstet innanför hennes linne (på underkroppen hade hon jeans). Det kändes jobbigt och inte rätt; hon sade därför att hon måste gå på toa.

Den tilltalade, Lars Björling, har hörts och bl.a. uppgett att M 1 och han den aktuella dagen spelade spel på datorn. M 1 tyckte att det var himla roligt. Hon var osedvanligt uppspelt. De satt i en liten soffa. Han höll ena armen om henne och höll andra handen på hennes ben (mitt på låret). Några medvetna smekningar har han inte utfört (vilket hans svar vid polisförhör kan tolkas som). Vid polisförhör har antecknats att han sagt att han själv kände sig upprymd (med vilket han menat uppskattad) när han smekte M 1 på låret och att han då kan ha gått över gränsen. Vid huvudförhandlingen har han dock uppgett att han inte var medveten om att han kan ha gått över gränsen. Omedvetet kan hans hand ha hamnat innanför linnet på M 1 på henne mage och upp mot bröstet. Han har också uppgett att andra personer fanns i rummet och att vissa personer kom och gick medan M 1 och han spelade.

Som vittnen har V1, Camilla Lindquist och Margareta Larsson hörts. V 1 (mor till M 1) har uppgett att hon inför det första förhöret med M 1 fått reda på att det i skolan förekommit något med Lars och vissa barn (bl.a. M 1) inblandade. M 1 visste inget om vad som sålunda sagts. Efter det första förhöret fick hon ett brev från skolan om att Lars var avstängd. Hon berättade för M 1 om avstängningen men

nämnde inget om anledningen till det. Några dagar senare berättade M 1 för henne att Viktor (en klasskompis) berättat för M 1 att Lars varit dum mot flickor. Hon frågade då M 1 om det stämde och M 1 svarade att Lars varit dum mot henne. M 1 berättade då om att Lars tagit på henne innanför tröjan och på låren. Hon kontaktade då polisen som då höll ytterligare ett förhör med M 1. Efter det inträffade har M 1 blivit mer tillbakadragen och hon är inte längre lika kramig. Hon vill inte heller längre gå på "fritids". Hon har också haft svårt att somna.

Camilla Lindquist (barnskötare vid Gardaskolan) har uppgett att hon varit arbetskamrat med Lars i många år. En dag förra sommaren noterade hon att M 1 och Lars satt vid datorn. Lars höll med ena armen runt M 1:s axlar och med andra handen smekte han M 1:s lår. Senare samma dag såg han hur Lars smekte insidan av M 1:s lår. Hon reagerade direkt med upprördhet mot detta och anmälde det hela till rektor.

Margareta Larsson (fritidsledare vid Gardaskolan) har uppgett att hon den aktuella dagen såg vad Lars gjorde gentemot M 1; en hand som smekte (tafsade på) M 1:s lår. Hon reagerade starkt och försökte avleda Lars, men det lyckades till en början inte. Efter ett tag fick hon dock Lars att hjälpa till med andra saker.

Tingsrättens bedömningar i ansvarsfrågan

Det förhållandet att M 1 vid det första förhöret inte berättar något om något som kan betraktas som sexuellt ofredande ska inte ses som alltför anmärkningsvärt. Det behöver alltså inte förta tilltron till vad hon berättat vid det andra förhöret. Och vid det förhöret har hon uppgett att Lars med smekande rörelser berört hennes mage och bröst innanför hennes linne. Den uppgiften har också Lars Björling i allt väsentligt bekräftat.

Lars Björling har själv berättat att han berört M 1:s lår. Vad gäller karaktären av denna beröring har Lars Björling vid huvudförhandlingen lämnat uppgifter som avviker från vad han tidigare berättat vid polisförhör. Den sammantagna bedömningen av det pekar mot att det varit frågan om något annat och något mer än enbart ”hållit” handen på hennes lår. M 1 har emellertid inte själv nämnt något om detta. Däremot har vittnena Camilla Lindquist och Margareta Larsson båda två mycket tydligt redovisat hur de har noterat att Lars smekte M 1:s lår och de har också uttryckt att de starkt reagerat mot detta.

Det är genom det nu sagda visat att Lars Björling berört M 1 på nu angivna sätt. Frågan är om dessa beröringar ska anses ha haft en sexuell innebörd. För att så ska vara fallet krävs att beröringen, objektivt sett, kan anses ha en tydlig sexuell prägel. Av inte oväsentlig betydelse vid den bedömningen är att vittnena Camilla Lindquist och Margareta Larsson mycket tydligt gett uttryck för hur de uppfattat innebörden av beröringen av M 1:s lår, dvs. att de starkt reagerat mot det olämpliga i beröringen. Även de smekningar av magen och bröstet, som M 1 själv berättat om, måste anses ha haft denna tydliga sexuella prägel. Gärningen är med andra ord att bedöma som åklagaren har gjort, dvs. som sexuellt ofredande.

Lars Björling är snart 65 år gammal. Han lever socialt välordnat. I anledning av den nu avhandlande händelsen blev han enligt egen uppgift avskedad från sin anställning. Han uppbär nu pension, men ekonomin har han beskrivit som katastrofal.

Tingsrättens bedömningar av skadestandsfrågan

Enligt bestämmelsen i 2 kap. 3 § skadeståndslagen ska den som allvarligt kränker någon annan genom brott som innefattar angrepp mot person, frihet, frid eller ära ersätta den skada som kränkningen innebär för den drabbade. Det brott som Lars Björling har begått mot M 1 måste anses innefatta en sådan allvarlig kränkning av

hennes rätt till skydd för den personliga integriteten att M 1 är berättigad till ersättning. Yrkat belopp, 10 000 kr, är att anses som skäligt; inte minst mot bakgrund av att M1 måste anses ha haft särskilda svårigheter att värja sig mot angreppen och att gärningen inneburit ett missbruk av ett förtroendeförhållande (jfr 5 kap. 6 § skadeståndslagen).

Påföljdsfrågan

För sexuellt ofredande är föreskrivet böter eller fängelse i högst två år. Ofta döms inte svårare straff än böter ut. Det är emellertid frågan om ett brott inom vars ramar ryms många olika beteenden av olika svårighetsgrad. Vid påföljdsvalet (och straffmätningen) måste alltså omständigheterna i det enskilda fallet tillåtas få ett tämligen stort genomslag. I det nu aktuella fallet är det frågan om en ung flicka som, vilket redan har uttalats i skadestandsfrågan, måste anses ha haft särskilda svårigheter att värja sig mot angreppen. Där har också uttalats att gärningen inneburit ett missbruk av ett förtroendeförhållande. Dessa omständigheter är av betydelse – i försvårande riktning – även vid de bedömningar som nu ska göras (se 29 kap. 2 § första stycket punkterna 3 och 4 brottsbalken). Detta innebär att det i det nu aktuella fallet inte är tillräckligt ingripande med enbart ett bötesstraff.

Genom bestämmelsen i 30 kap. 4 § brottsbalken (som hänvisar till 29 kap. 5 § brottsbalken) ska rätten vid påföljdsval (och straffmätning) beakta bl.a. om den tilltalade på grund av brottet blir avskedad eller uppsagd från sin anställning. Så är fallet här. Att förlora sin anställning är för de allra flesta något som är mycket ingripande. Såvitt framkommit utgör Lars Björling inget undantag från det. Denna omständighet, sammantagen med övriga omständigheter, innebär dock inte att han – vilket försvaret argumenterat för – kan gå fri från påföljd (se 29 kap. 6 § brottsbalken).

Tingsrättens sammanfattande slutsats är att Lars Björling ska dömas till villkorlig dom. Den ska enligt huvudregeln också förenas med ett bötesstraff.

Övriga frågor

Eftersom fängelse ingår i straffskalan för det brott Lars Björling nu ska dömas för ska han betala föreskriven avgift (800 kr) till brottsofferfonden.

Vad den offentliga försvararen och målsägandebiträdet har begärt i ersättning är skäligt. Med hänsyn till Lars Björlings ekonomiska förhållanden ska staten svara för den kostnaden.

ÖVERKLAGANDE, se domsbilaga 1 (DV 400)

Överklagande senast den 11 maj 2016 ska ställas till Svea hovrätt men ges in till tingsrätten.

Mikael Mellqvist

I avgörandet har deltagit även nämndemännen Per Österlund, Michaela Challenius och Kaj Lundmark.

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I BROTTMÅL

Den som vill överklaga tingsrättens dom, eller ett i domen intaget beslut, ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till tingsrätten.** Överklagandet prövas av den hovrätt som finns angiven i slutet av domen.

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till tingsrätten och det måste ha kommit in till tingsrätten **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

Samma regler som för part gäller för den som inte är part eller intervenient och som vill överklaga ett **i domen intaget beslut** som angår honom eller henne. I fråga om sådant beslut finns dock inte någon möjlighet till anslutningsöverklagande.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i hovrätten fordras i vissa fall att **prövningstillstånd** meddelas. Hovrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,

3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd krävs och sådant inte meddelas står tingsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det, i de fall prövningstillstånd krävs, klart och tydligt framgår av överklagandet till hovrätten varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I vilka fall krävs prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en tingsrätts dom om den tilltalade

1. inte dömts till annan påföljd än böter, eller
2. frikänts från ansvar och brottet inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Enskilt anspråk (skadeståndstalan)

För att hovrätten ska pröva en skadeståndstalan krävs prövningstillstånd. Från denna regel gäller följande undantag:

Överklagas domen även i brottmålsdelen och avser överklagandet frågan om den tilltalade ska dömas till ansvar för en gärning krävs inte prövningstillstånd för ett till denna gärning kopplat enskilt anspråk i de fall

1. det enligt ovanstående regler inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen, eller
2. prövningstillstånd i brottmålsdelen meddelas av hovrätten.

Beslut i övriga frågor

Krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen krävs även prövningstillstånd vid beslut som endast får överklagas i samband med överklagande av domen.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av tingsrättens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av tingsrättens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende tingsrättens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis, samt

6. om prövningstillstånd behövs, de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att målsäganden eller den tilltalade ska infinna sig personligen vid huvudförhandlingen i hovrätten. Är den tilltalade anhållen eller häktad, ska det anges.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Ytterligare upplysningar lämnas av tingsrätten. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

Om ni tidigare informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.